

Sygn. akt II KO 86/21

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2022 r. na posiedzeniu bez udziału stron

w sprawie M. T.

kwestii dopuszczalności wznowienia z urzędu postępowania sądowego zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 kwietnia 2017 r., sygn. akt II AKa [...],
zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt XII K [...],
na podstawie art. 542 § 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- I. stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu;**
- II. wydatkami postępowania wznowieniowego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

W dniu 7 stycznia 2021 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego M. T. o wznowienie w/w postępowania. W uzasadnieniu tego wniosku skazany podniósł, że w dniu 4 sierpnia 2016 r. został aresztowany na terenie Holandii wskutek wydania europejskiego nakazu aresztowania do sprawy o sygn. akt VIII K [...], a następnie przekazano go stronie polskiej tylko do odbycia kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w tej sprawie. Mimo tego - jak formułuje - „parasola ochronnego”, Sąd Apelacyjny zwrócił się do sądu w Holandii o rozszerzenie zarzutów i wydał wyrok z dnia 19 kwietnia 2017 r. Tymczasem, jak wskazuje wnioskodawca, art. 607e § 1 k.p.k. stanowi, że przekazanego w wyniku wydania ENA, nie można ścigać za przestępstwa inne

niż te, które stanowiły podstawę przekazania, ani wykonywać orzeczonych wobec niego kar za te przestępstwa. M. T. podniósł, że wydany w niniejszej sprawie wyrok jest oczywiście niesłuszny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego M. T. należało uznać za sygnalizację ewentualnego wznowienia postępowania z urzędu, w trybie art. 542 § 1 i § 3 k.p.k. Jednak w realiach procesowych niniejszej sprawy rozstrzygnięcie w kwestii wznowienia postępowania z przyczyn sygnalizowanych przez skazanego jest niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 542 § 4 k.p.k., wznowienie postępowania nie może nastąpić z przyczyn wymienionych w § 3 tego przepisu, tj. z powodu uchybień stanowiących bezwzględne przyczyny odwoławcze wymienione w art. 439 § 1 k.p.k. - a na nie powołuje się skazany - jeżeli były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji. Taka właśnie sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie.

Dopuszczalność prowadzenia postępowania karnego w kontekście wskazanej obecnie podstawy wznowienia postępowania w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej wymienionej w art. 439 § 1 k.p.k., była już przedmiotem rozpoznania w postępowaniu kasacyjnym przez Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt II KK 23/18, dotyczącej w/w wyroku Sądu odwoławczego. Przesłanka ta była analizowana przez Sąd Najwyższy mimo, że ani w ramach zarzutów apelacyjnych, ani wprost w kasacji, nie został podniesiony zarzut naruszenia zasady specjalności z art. 607e § 1 k.p.k. Jednakże na rozprawie kasacyjnej przed Izbą Karną Sądu Najwyższego w dniu 8 maja 2018 r., obrońca skazanego M. T. adw. M. K. podniosła zarzut zaistnienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 607e § 1 k.p.k. Na uzasadnienie wskazała, że M. T. był poszukiwany na podstawie Europejskiego Nakazu Aresztowania w związku z postępowaniem prowadzonym przez Sąd Okręgowy w W. w sprawach o sygn. akt VIII K [X.] i VIII K [...]. Przekazanie go przez władze Holandii do Polski nastąpiło tylko do tych postępowań, a skazany nie zrzekł się korzystania z prawa określonego w art. 607e § 1 k.p.k. ENA został wydany 27 kwietnia 2016 r., skazany został zatrzymany w Holandii 4 sierpnia 2016 r., natomiast przewiezienie go na terytorium Polski nastąpiło w październiku 2016 r. Niniejsze postępowanie znajdowało się wówczas na etapie międzyinstancyjnym, natomiast Sąd Apelacyjny - jak podniosła obrońca - na tę sytuację nie zwrócił uwagi (k. 134 akt SN w sprawie II KK 23/18.). Sąd Najwyższy rozpoznając wówczas kasację obrońcy skazanego M. T., postanowieniem z dnia 14 maja 2018 r. uznał ją za oczywiście bezzasadną odstępując od sporządzenia pisemnego uzasadnienia.

Podkreślić więc obecnie trzeba, że sygnalizowana przez skazanego potrzeba wznowienia postępowania nie opiera się na okolicznościach, które ujawniłyby się już po zakończeniu postępowania kasacyjnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że wznowienie postępowania z urzędu możliwe jest jedynie wtedy, gdy ujawniło się jedno z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. i to pod warunkiem, że nie były one przedmiotem postępowania w trybie kasacji (art. 542 § 3 i 4 k.p.k.). Warunek, aby uchybienia określone w art. 439 § 1 k.p.k. nie były uprzednio rozpoznane w trybie kasacji jest spełniony wtedy, gdy z akt postępowania kasacyjnego nie wynika w żaden sposób, aby Sąd Najwyższy wypowiedział się w kwestii tych uchybień, a nie przez sam fakt, że w sprawie tej uprzednio rozpoznano skargę kasacyjną (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2018 r., III KO 106/18, LEX nr 257269; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 lutego 2021 r., V KO 131/20, LEX nr 3224334; z dnia 5 marca 2020 r., V KO 16/20, LEX nr 3168938; z dnia 30 stycznia 2013 r., IV KO 79/12, LEX nr 1277778; z dnia 27 stycznia 2010 r., III KO 61/09, OSNwSK 2010/1/16*). Natomiast z protokołu rozprawy kasacyjnej w niniejszej sprawie jednoznacznie wynika, że w toku postępowania kasacyjnego obrońca skazanego zwrócił się o zbadanie sprawy również pod kątem wystąpienia przesłanki określonej w „art. 607e § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.” - ze wskazaniem na potrzebę sprawdzenia prawidłowości zastosowania przepisu art. 607e § 1 k.p.k. A zatem Sąd Najwyższy rozstrzygając w przedmiocie zarzutów kasacyjnych wprost podniesionych w skardze, analizował także zarzut bezwzględnej podstawy odwoławczej zgłoszony przez obrońcę, niezależnie od faktu, że z urzędu bada zawsze ewentualne wystąpienie bezwzględnych podstaw odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k. W konsekwencji należało stwierdzić, że rozpoznanie kasacji i oddalenie jej jako oczywiście bezzasadnej oznacza, iż ograniczenie wynikające z zasady specjalności, jako "inna okoliczność wyłączająca ściganie" (art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.), której naruszenie należałoby zakwalifikować jako bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., było już przedmiotem orzekania „w trybie kasacji” w rozumieniu art. 542 § 4 k.p.k.

Z tej przyczyny niedopuszczalne jest ponowne badanie w realiach niniejszej sprawy ewentualnego wystąpienia wskazanej przesłanki pod kątem potrzeby wznowienia z urzędu w/w postępowania.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, stwierdzając brak warunków prawnych do rozpoznania kwestii wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 4 k.p.k.), orzekł jak na wstępie. O wydatkach postępowania wznowieniowego orzeczono na podstawie art. 638 k.p.k.